

Хаё — инсоннинг юксак хислатларидан. У одамни кўпчиликка ёкимли қиласди. Аммо бавсол ҳаддан ташқари узлини кишини нохуши ахолга солиб қўяди. Чунки у чичдаги дардини айтишдан тортиниб, ўз ётгига ўзи қоврилиб юради. Оқибатди эса... Шундай дардлардан бирни ҳалк тилида бавосил, замонавий тиббиётда геморрой деб атади. Бу хасталикниң келиб чиқини сабаблари хусусида «Тез тиббий ёрдам» курсласин шахар клиник касалхонасигине проктология булими мудири Ботир Орифжонов билан сұхбатлашадик.

— Ботир Эргашевич, кўпчилик ба касалликниң касаллиги ҳисоблаганда кўпчина ҳайдовчилар, кейин мунтазам равниша ўтириб ишлайдиган одамларда учрайди дейишади...

— Ҳақиқатан ҳам бу хасталик меҳнат шароити асосан ўтиришина тақозо этадиган одамларда учрайди. Лекин бутунги кунда бизга келайтган беморлар билан сұхбатлашганимизда улар турил касб эгаси эканлиги маълум бўлмоқда. Янын бавосил аста-секин «касб касаллиги» деган қобиқни ёрб чиқмоқда.

— Үйдай бўлса сиз буни қандай изоҳайдиз, айтмоқчиманки, бавосилниң пайдо бўлиши сабаби нимада?

— Бавосилни пайдо қиливчи омиллар анчагина. Шулардан асосийси — ич қотиши, янын қабзияти. Қабзият билан мунтазам азиз чекиб келаётган одамда тўғри ичакнинг зўрлиқи оқибатида унинг деворларда тутунчалар пайдо бўлади. Бу тутунчалар аста-секин кўпайиб, кейин йиринг бօғлайди. Айни пайдада қабзият мунтазам ўтириб ишлаш оқибатида юзага келади. Бавосил шунингдек, зах жойда ўтириш, тўғри ичакнинг энг пастки қисмими тоза тутмаслик натижасида ҳам пайдо бўлади. Бундан ташқари оғир юк кўтариши ҳам бу хасталикни кептириб чиқариши мумкин. Чунки бундамиллар зўриди, бу зўриди тўғри ичак аъзоларига ҳам етиб боради. Бавосил пайдо бўлгач, бемор ҳар сафар ҳожатга боргандана нажас билан бирга қота кета бошлиди. Бу ҳол охир оқибатда камонлик пайдо қиласди. Бунда жигар ва қора талоқ ишдан чиқади, бемор ранги сарғайиб, қуввати камонликни юраревиб, шифокорга муружаат қиласди. Аҳволи оғира-

либ, дард уларни мутлақа безовта қиласди. Ва улар хасталикни бутун умр хис этишиб кетадилар. Шундай бўлса ҳам бундай одамлар ўз дардининг ўтиб кетмаслиги учун узларини шифокор назоратидан ўтиб кетишини турнишлари, янын дардинин олишлари лозим. Ҳолбуки, бунинг иложи бор. Шунга кўра ахолининг 80 фоизида ички бавосил бор дейишга асосимиз бор. Афуски, бизда кўпичча хасталик инсонни обдон илдиз отиб бўлгандагина шифокор ҳақида ўйлаб қолишиади.

— Одамлар бавосилнинг эркак ва ургочиси бўлади дейишади. Яна айтишадик, ургочиси операциядан сўнг қайта пайдо бўлармиши. Шунинг учун айримлар операция қидиришидан қочиб, ўзларича даволашга уринишади...

— Бавосилнинг эркак ва ургочиси деганинг бўлмаган гап. Бу нарса таҳжабида исботланмаган. Операция қидиришини хоҳламаганлар эса ўзлари билгланарича ёки бирорлардан эшигтан усуслар билан даволанишга ҳаракат қилишади. Лекин бу тадбирлар касалликни маълум муддатгача енгиллатиши мумкин, лекин бутунлай даволамайди. Тўғри ичакдаги тутунчалар ривожланиши паласига кирдими, энди улар беморни бугун бўлмаса эртага албатта, операция стоплига етаклаб келади. Шундай экан, хасталик обдон илдиз отиб кетишини кутишига не ѝжат. Шахсан ўзин кўп йиллик таҳжаби давомиди бирор одамдаги бавосил даволаш ийли билан ўйк бўлиб кетганини ҳали эшигмаганман. Операциядан сўнг бавосилнинг қайталанишига келсақ, айтишим дозимки, бирор касаллик даволанишдан сўнг қайталамайди деб ҳеч ким кафолат беради олмайди. Агар одам операциядан сўнг ҳам ўз соглигига беътибор бўлса, юқорида айтилган бавосил келтириб чиқарувчи омилларнинг пайдо бўлишига ўй кўйса, албатта у иккичи марта хасталаниши мумкин. Бундан шундай хулоса келиб чиқдикли, касалликка чалинни ёки чалинчалик инсоннинг ўзига, турмуш тарзини қай даражада ташкил этишнига, ўз тана аъзосига бўлган этибига боғлиқидир.

— Бавосил ички ва ташқига, бўлини, дейишади.

— Бу шундай хасталикни, пайдо бўлиши билан дарҳол ўзини намоён етавермайди. Чунки у аввал тўғри ичакда пайдо бўлиб, сўнг пастта, янын ташқарига қараб «юриш» қиласди. Биз беморлардан касаллик қаҷон пайдо бўлганини сўрғанимизда улар 2-3 йил деб жавоб қилишади. Аслида дард 5-6 йил аввал бошлиган бўлди. Қизиги шундаки, бъльзи одамларда ички бавосил бор бў-

либ, дард уларни мутлақа безовта қиласди. Ва улар хасталикни бутун умр хис этишиб кетадилар. Шундай бўлса ҳам бундай одамларни назоратидан ўтиб кетишини турнишлари, янын дардинин олишлари лозим. Ҳолбуки, бунинг иложи бор. Шунга кўра ахолининг 80 фоизида ички бавосил бор дейишга асосимиз бор. Афуски, бизда кўпичча хасталик инсонни обдон илдиз отиб бўлгандагина шифокор ҳақида ўйлаб қолишиади.

— Афуски бундай хотиржамикка сира ўрин ўйк. Нима унун? Агар дард намоён бўлгандан сўнг ҳам шифокорга мурожат этилмаса, бора-бора тўғри ичак ташқарига чиқиб кетади. Бунда операция қилиши яна-да мураккаблашади. Агар тўғри ичакдаги тутунчалар чукур илдиз отиб кетса, унда қоринни ёрб операция қилишга тўғри келади. Дард

— Абдувалик АБДУРАҲМОНОВ сұхбатлашади.

СУРАТДА: Ботир Орифжонов ва шифокор Сокиржон Манинговлар беморларни қасаллик ва рақасини кўздан кечирishimokda.

Засим Соколов олган сурат.

«АМИР ТЕМУР» (4-таксопарк) акциядорлик жамияти маъмурияти КАМИДА ЗИ ИЛЛПИК ИШ СТАЖИГА ЭГА БЎЛГАН ТАКСИ ХАЙДОВЧИЛАРИНИ «ДАГАН», «НЕКСИЯ» АВТОМАШИНАЛАРИДА ИШЛАШГА ТАКЛИФ КИЛАДИ

Манзилимиз: Феруз-2 (Шимоли-Шарқ) даҳаси, 9, 18-троллейбуслар; «Таксопарк» бекати. Тел: 63-38-80, 63-38-77.

«Ўзбекистон Республикаси ҳудудида капитал қурилишининг пудрат саводсини ўтиказиши ва ташкил қилини тартиби ҳақида» «Мувакқат қоидалар»га биноан «Ўзагросурут» ДАСК «Фотон» очиқ турдаги ҳисадорлик экасиятининг иккиси қаватли биносини «Ўзагросурут» ДАСК оғиси учун таъмилаш бўйича пудрат савдо тендерни эълон қиласди.

Танлов учун ҳужжатлар эълон чиқандан кейин бир ой давомида тақдим этилади.

Гендер ишида маҳаллий ташкилотлар ва фирмалар шитирок этишилари мумкин.

Савдо ташкилотчиси: «Ўзагросурут» ДАСК буюртмаси бўйича

Савдо шартлари ва тендер сотуви ҳужжатлари бўйича маълумотлар учун телефонлар:

76-97-56
76-92-41
76-91-28

МАНЗИЛ: Тошкент шахар, Лутфий кўчаси, 18-йи.

ТОШКЕНТ МОЛӢ ИҚТИСОДИЁТ КОЛЛЕЖИ

қуидаги курсларга тингловчиларни таклиф эта-ди:

1. Бухгалтерия ҳисоби
- 3 ой муддатга
2. Компьютерни ўрганиш — 1 ойлик
3. Инглиз тилини ўрганиш — 2 ойга

Битирувчиларга «Диплом-сертификати» берилади.

Қисқа муддатга касб этаси бўлишингизни кафолатлаймиз.

Сизнинг рекламаларингизни, хусусий эълонлар ва хусусий бизнес бўйича эълонларни, шунингдек таъзияларни, таваллуд кунлари, тўйлар, юшлелар муносабати билан қутловларни, никоҳ эълонлари ва шунга ўхшаши эълонларни ўз саҳифаларида ёритади.

Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.30 гача қабул қилинади.

Маълумотлар учун телефон:

133-28-95.

Факс: (3712) 133-29-09.

МАНЗИЛИМИЗ: МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ,
32-УЙ, 2-КАВАТ, 204-,
208-ХОНАЛАР.

Тошкент шахар ҳокимлиги ободонлаштириш бош башкармаси Тошкент шахар ҳокимлиги ҳузуридаги Топонимия комиссиясининг масъул котиби Эргаш Исматуллаевга онаси

Хазифа ая УБАЙДУЛЛАЕВАниг вафот этгани муносабати билан чукур таъзия изкор этади.

Бош мұхаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

Телефонлар:
хатлар - 133-29-70;
зъонлар: 133-28-95,
132-11-39.
факс: (3712) 133-29-09.

Дүшінба, ғоршанба
ба жұна
кулдары тиқади.
Нашар көрсеткілесі
209

Нашири етказиб бериш
масалалар буйын тұрар
жойлардағы пошта
бүлімларында ёки «Тошкент почтасы»га 133-74-05
телефоннан мурожаат
қилишиннан мумкин.

ФАЙЗЛИ ЎТДИ

Тошкент кооператив тижорат коллегији ўқувчилари ўтада-сида ўтказилган адабий анжуман жуда мароқли кечди.

Коллеж директори Давлатали Мусаев анжумани очаркан улуг аждодларимиз мерос қилиб қолдирган илм-фан хизниси авлодлар кўкисида гурӯр оловини мангу ёқа-жаклигини таъкиллаб ўтди. Адабий фани юкташади.

ХАЛЧАБИБИ. Астағфирилло! Бизнинг давримизда касалхона ҳам бўлмаган, туғуруқона ҳам. Ҳа, бу тағдиган хотин танчани четида доянни кўлида түгуб кетадерган. Балоим урмас эди. Бу ҳозиргиларга хайронсан, нималарни ўйлаб тошишади. Ҳали, камонлик, ҳали саҳарнений... Сиз саҳарненийга кетсаниз бу ердаги ишлар яна менга колдами-ми? Йўл бормайзиз, хали ўғлим келса айтаман, дори-дормонни ўйда қиласиз. Уколини мана, Анизират хола. Ҳай овсин, бу келининг кўримайдими?

ХАЛЧАБИБИ. Ҳа, дўхтирга кетганлар, кам қон эканлар, давленнила-ри тушшиб кетган эмиш.

Анизират хола. Ҳозирги замон ёшларига ҳам хайронсан. Нимоне-ми, слабийми-еъ. Оғирроқ бир ишга ярамайди, «пuff» дессанг учи-кеттади.

ХАЛЧАБИБИ. Ҳа айланай, нима сини айтасиз. Тушгандарига ҳам етти-тийдан ошди, бир кунгина сон кунарлар йўл. Ҳали ўтим кетади.

Анизират хола. Ҳай, келин куришни таъзияларни таъзиянига мурожаат иштади.

ХАЛЧАБИБИ. Ҳа, дўхтирга бор-дигизми? Нима деди, тинчлик эканми?

КЕЛИН. Ҳа, ойижон, тинчлик, ти-члик. Факат эртадан туғуруқона-га бориб, 15 кун саҳарненийга ётиб дардни зарур экан.

ХАЛЧАБИБИ. (тутқиб) Бу са-харнений дегани яна нима балоси экан?

КЕЛИН. Саҳарнений дегани, сак-ланыш дегани, ойижон.

Гулнара Мирзахомова.

Мирзахомова.